

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Видеоконференция

Чек салыуу кетерирге энтта онг чыкыганды

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Коков** видеоконференция халда КЪМР-де Коронавирус жукъган аурууу профилактика амалларын бардыруу эм жайылыууна контроль этиу оператив штабын кезиуле жыйылыуу кыраганды. COVID-19 аурууга кыажуу иш бла байламлы шендюю болуу юсюнден КЪМР-де Роспотребнадзоруна управлениасын таматасы **Жиролсан Пагов** эм КЪМР-ни саулуук сакълау министри

Рустам Калибатов айтхандыла.

Ведомстволаны специалистлерини оюмларына кере, 11 июндан 22 июнга дери Къабарты-Малкъар платода болганды. Бусагытта регионда эпидемиология болум тохташууду. Эки ыйыккыны ичинде ауруганланы ёсюу динамикасы алашды.

Коронавирусу саусузаланы алырча саулайда 1583 ундурук болгъан жети саулуук сакълау махкеме ишлейдиле. Стационар

багыуда 1001 адам турадыла. Ыйыккыга госпитальга салыуу 31 процентге азайганды. Ауур халлары бла жатдырылганла эки кереге азайып, 12 процент болгандыла. Реанимацияда – 43 инсан, ИВЛ-де – 12.

Инфекция ачыклангандан бери 18611 КТ-тантиу бардырылганды, анга кере ауруу 11040 инсанды табылганды. КТ-тантиу этерге кереклиени саны 45 процентге аз болганды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Сатыу-алыу

Кёпле кюсеген ярмарка ачылады

Бу шабат күн Абхазия майданда солу кюнде бардырылуучу ярмарка ишлеп башлайды. Аны юсюнден Нальчик шахар округну администрациясы башчысы **Таймураз Ахохов** мэрияны Интернетде энчи сайтында жазганды.

«Биз шахарчыларыбызны оюмларын, тилеклерин да эсге алып этгенбиз быллай оюуну. Мен Абхазия майданда ярмарканы юсюнден барган даулашланы окыганлай турама. Ол шендюю халы бла заманны излемлерине келишимге баямды. Анда уа муниципалитетни да барды

терслиги. Болсада рыноклары, сатыу-алыу жерлени, ярмаркалары чырмаусуз ишлерине сурам улуду. Жамауатыбызны кёп тилеклерин эсге алып, шахарчыбызны хар районунда да ярмаркала кыуар муратыбыз барды. Эл мюлке ишлегенлеге тутхучулук этер ючюн мен оптовый фермер рынок кыурауу онгларына кыуарга да буюрганма. Алай эталсак, эчилеге ёсдюрген, жарашдырган затларын сатарга, шахарчылагга уа учуз да, саулуукка жаралуу да продуктла алырча онг чыгарыккы», - дегенди Нальчик мэри.

«Къабарты-Малкъар Республикада бийик хазырыккы низамын кийириуну эмда жангы корона вирус инфекция (2019-nCoV) андан ары жайылмаз ючюн кыошакъ мадарла этиуну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2020 жылда 18 мартда чыгарылган 19-УГ номерли Указына тюзетиуле кийириуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

1.«Къабарты-Малкъар Республикада бийик хазырыккы низамын кийириуну эмда жангы корона вирус инфекция (2019-nCoV) андан ары жайылмаз ючюн кыошакъ мадарла этиуну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2020 жылда 18 мартда чыгарылган 19-УГ номерли Указына быллай тюзетиуле кийирирге:

а) 2.1-чи пунктда: ючюнчю абзацда «фитнес-араланы, жюзючю бассейнлени,» деген сёзлени кетерирге; төртюнчю абзацда «зоология парклары да» деген сёзлени «, зоология парклары, фитнес-араланы, жюзючю бассейнлени» деген сёзлеге алышындырырга;

б) 2.2-чи пунктда ючюнчю абзац кючюн тас этеди;

в) 2.5-чи пунктда: «тау-лыжа трассаланы, халкъ аслам халда солугъан объектлени ишлерин,» деген сёзлени кетерирге; быллай текстни кыошарга: «Чек салыуу юсюнден бу оюу багыуу бла кюрирге эркинликлери эмда солугъанланы алырча деп коллектив ырысхылары болгъан санатор-курорт организацияла бла байламлы тойолдо. Жаланда ала бир жолга оюуларыны 75 процентинден кёбюн хайырланмазга керекдиле.»;

г) 2.6-чы пунктда: «а» подпунктха «саулууккы» деген сёзден сора «, жаяу жюрюу, адамла кёп санда жыйылган жерлени жокъламай», деп кыошарга; «2020 жылны 12 июлуна дери» деген сёзден сора «, 2020 жылны 13 июлдан 26 июлуна дери» деп кыошарга;

«б» подпункт кючюн тас этеди; д) 2.11-чи пунктда «2,6-чы пункт

«а» эм «б» подпунктлары» деген сёзлени «2,6-чы пунктну «а» подпункту» деген сёзле бла алышындырырга; е) быллай 2.12-чи пунктну кыошарга:

«2.12. Бу Указыны 2.1-чи пунктунда тохташдырылган чек салыуу жорукъла быллай кезиуледе толтурулмазга болуукдула:

ЗАГС-ла кыуанчлы халда некая этгенде. Алай ол кезиуде отоуда адамланы саны тохташдырылган мардадан кёп болмазга керекдиле. Ол марда уа бир адамга 10 квадрат метр жетерча алай тергеледи. Алай битеу адамланы саны 10-дан аслам болмазга керекдиле, ЗАГС-ны ишчилерин санамай;

Спорт бла байламлы организацияла 15 жылдан абадан спортчулары регионал аралы, битеуросей эришулеге эмда жыйымдык спорт командалага сайлар мурат бла бардырылган эришулеге хазырлаганда.»;

ж) 4.1-чи пункт кючюн тас этеди;

з) 7.3-чю пунктну биринчи айтымын жангыдан быллай жазарга: «Къабарты-Малкъар Республиканы Жарыкландыруу, илму эмда жаш тёлую ишлери жаны бла министерствосу, Къабарты-Малкъар Республиканы Спорт министерствосу, жер-жерли самоуправленианы органлары школга дери билим берген эмда спорт жаны бла жазылган организациялага сабийлени жюрюгенлерин ауукъ заманга тыяр мадарла этерге керекдиле (бу Указыны 2.12-чи пунктунда кёржюзюлген жаруу ишлеге кытышханланы ары кыошмай).».

2.Бу Указ 2020 жылны 10 июлунда кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2020 жылны 9 июлу, №82-УГ

К. КОКОВ

Къабарты-Малкъар Республикада 2020 жылны 1-чи кварталына хар адамга эмда халккы баш социал-демография кыаумларына жашуу этерге жетерик ахчаны бек аз ёлчемин тохташдырууну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуну

БЕГИМИ

2020 жылны 6 июлу

Нальчик ш.

№146-ПП

«Къабарты-Малкъар Республикада жашуу этерге жетерик ахчаны бек аз ёлчемини юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2005 жылны 18 майында чыгарылган 30-РЗ номерли Законуну 4-чю статьясыны 1-чи кесегине тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуну **БЕГИМ** этеди:

Къабарты-Малкъар Республиканы Урунуу эмда социал кыоруулау министрствосу кёржюзюнууу бла Къабарты-Малкъар Республикада 2020 жылны 1-чи кварталына жашуу этерге жетерик ахчаны бек аз ёлчемин быллай тохташдырырга: хар адамга тергенде -11586 сом, ишлерге жаралуулага – 12002 сом, пенсиячылага – 9010 сом, сабийлеге – 12558 сом.

Къабарты-Малкъар Республиканы
Правительствоосуну Председатели

МУСУКЛАНЫ А.

Чек салыуну кетерирге энтта онг чыкыганды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

COVID-19 жукъган ауруудан кыйналганлагъа медицина болушлукъга деп берилген, алай энди эркин болган ундурукъ къолайлыкны терели ызгъа кечюрюу жол карта Роспотребнадзор бла бирге къабыл кериленди. 4 июльдан эмда къоркыуу инфекция ауруганланы алган «А.А. Хашуков атлы ара район больница» ГБУЗ-гъа саусузланы келтириу тохтатылганды, 6 июльдан – КъМР-ни Саулыкъ сакълау министрствосуна бойсунуундагъы «Республикалы сабий клиника больница» ГБУЗ-да, алай мында 14 кюнню пациентлени чыгарыу эм санитар-эпидемиялы

амалланы бардырыу жумушла тамамланырыкъдыла. Битеу санитар-эпидемиология излемлени сакълап, адамланы стационарлагъа планнга кере салыу башланганды.

КъМР-ни Башчысы иеликчилик этген субъектле эм граждандла Роспотребнадзору эсгертиулерин толтурганларына бла къалганларына къараганлай турругъа тийишлисин чертгенди. Аны бла бирге чеклени аздан кетериуно жалчтып, санитар-эпидемиология, социал-экономика болумгъа да энчи эс бурургъа.

Кенгешни чегинде карантин чеклени андан ары кетериу предло-

жениягъа, экономика бла социал бөлүмлени бир-бир энчи объектлени ишлерин башлауа къошакъ халда къаралганды. Белгиленген соруу бла байламлы республиканы премьер-министри **Мусукланы Алий** селешгенди.

Бу жаны бла тап халлы болумла къурала башланганлары бла байламлы КъМР-ни Правительствосу санатор-курорт организациялагъа, Роспотребнадзор бла келишип, 10 июльдан ишлерин ачаргъа болукъларын билдиргенди. Ундурукъ къолайлыкларыны толлууарын чеклеп, къонакъ юйле, турбазала, пансионатла да ишлеп башлаылыкдыла. Неках

этиу къууанчны да 10 адамдан кеп чакъырмай бардырыу онг бериледи.

Жюзоу бассейне, фитнес-арала, хамамла, сауна ачыладыла. Битеулю эм орта профессионал, къошакъ билим беруу учреждениялагъа жүрюуге салынган чекле кетериледи. 65 жылларыннан артыкъ болган абаданлагъа самоизоляция низамны андан ары сакъларгъа дейдиле. Сюзюно эсеплерине кере, КъМР-ни Башчысы жууплы адамлагъа тийишли норматив-право документлени проектлерин хазырларгъа буюрганды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоусуна пресс-службасы.

Парламент

Сюд участкаланы чеклери белгиленеди

КъМР-ни Парламентини президиуму кезиулу жыйылыуун спикер **Татьяна Егорова** бардырганды. Ол санитар-эпидемиология излемле сакъланы къаралганды.

Депутатла «КъМР-де жарашдырыу судьяланы юслеринден» республикалы законнга тюзетиуени сюзгендиле. Документни КъМР-де Жарашдырыу

судьяланы ишлерин къурау жаны бла служба хазырлаганды. Тюзетиуле суд участкаланы чеклерин белгилеу бла байламдыла. Ол санда суд участкада федерал трассаланы узлукъларыны юсюнден шартла да кийирилгенди.

«КъМР-де депутатны, жер-жерли самоуправленианы айырылган ор-

ганыны келечисини, жер-жерли самоуправление органы сайланган къуллукъчусуна полномочияларын толтуруугъа гарантияланы юслеринден», «КъМР-ни Парламентини депутатыны статусуна юсюнден» законланы проектлерине да къаралганды.

Президиум Парламентни быйыл кюз артында сессиясыны планын тинтгенди. Документ депутатланы къарауларына берилгенди. Аладан келген тюзетиуле, эсгертиуле жыйышдырылып, ызы бла профлиплы комитет планы Парламентни пленар жыйылыууна къарауна берилди.

Президиумда федерал законланы проектлери, къыралны субъектлеринде законла чыгарыуу органланы башламчылыклары да сюзюлген-

диле. Алада сёз къырал эм муниципал кереклеге товарланы контракт системагъа кере сатыу-алынуу, энчи сакъланган табигъат жерлени, сабийлери болган юйорлеге къошакъ къырал себепликни юслеринден барады. Энтта РФ-ни Жашау журт, Бюджет, Налог, Шахарлада къурулуш бардырыу кодекслерине тюзетиуле да тинтилгенди.

Депутатла тюрлю-тюрлю сферада бет жарыкълы ишлеге, борчларын бийик даражада толтурган инсанланы КъМР-ни Парламентини Сыйлы грамотасы бла саугаларгъа оноу этгенди.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

ОПЕРАТИВ ШТАБ

Бир кюннге ауруудан 155 саусуз къутулганды

Коронавирус ауру республиканы 5477 инсанында ачыкъланганды. 10 июльда жукъганланы тизмеси 44 пациентге кенгергенди. Бюгюнлюкде тийишли багыудан сора вирусдан 4584 пациент сау болгандыла. Ол санда 10 июльда аны 155 инсаныбыз хорлагандыла.

Медицина болушлукъ берилгенлени саны мингден азайганын белгилерчады – 833 саусуз. Озгъан тёрт кюнню ичинде вирусдан бир адам да ауушмаганды, болсада пандемияны аллындан бери аны ауурлугун кётормалмай, 60 инсаныбыз ёлгенди. Коронавирус КъМР-де жайылып башлагъан кюннен бери 102 мингден аслам тест бардырылганды.

Оператив штабдан белгиле этгенлерича, 11-22 июльда КъМР-де ауру жукъганланы саны азая, бюгюнлюкде республикада эпидемиология болум ышангылы болганды. «Быйкыны ичинде госпитальлагъа жатдырылганла 31 процентге азайгандыла. Аны бла бирге саулыкъ сакълау учреждениялагъа вирусну хатасындан халлары осал болуп келтирилгенле да эки кереге азайгандыла эмда 12 процент болгандыла», - деп билдиргенди штабдан.

Бюгюнлюкде республикада 7 госпиталь ишлейди, алада барысында да 1583 саусузга жер барды. Энтта бир учреждение резервдеди, анда уа 160 адамга жер къуралганды.

Алай бла уа республикада эпидемия бла бай-

ламлы кийирилген бир-бир чекле кетериледи, ол санда 10 июльдан санаторий-курорт учрежденияла, къонакъ юйле, турбазала, пансионатла ачылыргъа болукъдула. ЗАГС-да юйор къурау жаны бла къууанчылы жыйылыу бардырыгъа да болукъду, жаланда къонакъланы саны он адамдан озмазгъа тийишлиди. Аны бла бирге бассейнле, спорт залла, хамамла да ачыладыла.

Россейде уа коронавирус 713 мингге жууукъ адамга жагъылганды. Бир кюннге ауруганланы санына 6635 пациент къошулганды. Пандемия башлангандан бери вирусдан 481,3 минг инсан сау болганды. Кыралда андан 11 017 инсан ауушганды.

Саулыкъ сакълау халкъла аралы организациясыны (ВОЗ) Россейде келечиси Мелита Вуйновичи акылына кере, адамланы араларында 1,5 метр кенглик сакъланмаса, ауру артка къайтыргъа, алай бла уа коронавирус бла байламлы тийгъычла Россейде жангыдан кийирлирге болукъдула. Ол башха къыраллада вирус жангыдан жайыла барганын, алада чекле къайтарылганларын да белгилегенди.

Аны оюмуна кере, тийгъычла вакцина неда дарман жарашдырылгынчы кезиуге дери сакъланыргъа болукъдула. «Отну жилтин тюшгенде ёчюлтюп башларгъа керекди, ол тегерекни алгынчыгъа дери сакъламай», - дегенди Вуйнович эмда инфекция жукъган кезиуле ачыкъланганлай,

тыйгъычланы къайтарыгъа тийишли болганын чертгенди.

Аны бла бирге Россейде COVID-ге къажау вакцинаны кеслерини ыразылыклары бла сынаулагъа къатышханланы иммунитетлери жууап бергенин айтырчады. Къоруулау министерство дарман ауруу багыуда хайырлы болганын кёргозгенин билдиргенди. Бюгюнлюкде уа сынаула ахырына жетеди. Анга къатышханланы биринчи къаууму, анализлени берип, 15 июльда стационардан юйлерине жиберилликди.

Экинчи къауумга киргенлеге уа медикле вакцинаны энтта бир кере саллыкдыла. Алай бла биринчи укол дарманны хайырлыгынын эмда иммунитет анга къаллай жууап бергенин ачыкъларгъа керек эди. Экинчиси уа иммунитетни кючлерге, дарман жараган болжалны созаргъа тийишлиди.

Джонс Хопкинс атлы университет белгиле этген тарихлеге кере уа, битеу дуняда бу ауруу 12,2 миллион адамга жукъганды, аладан 554,3 мингден аслам ёлгенди. Американы Бирлешген Штатларында ауруганланы саны юч миллиондан озганды – 3,1 миллион пациент. Жукъганланы саны Бразилияда ёсгенлей барады – 1,75 миллион адам. Индия аурууну жайылууна кере ючюнчю жерге чыкыганды - анда 767 минг адам ауруганды. Россей тёртюнчю жердеди.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Пресс-конференция

«Ахча болушлукъга тийишлилени барысына да ол берилмей къаллыкъ туююлду»

3 жылдан 7 жылга дери балага тэлеули алырга ким эркинди? Бу ахчага ненча юйор тийишлиди эмда пособие не сылтау бла берилмей къалырга боллукъду? Бу эм кеп башха соруулага жууаплы журналистле бла тюбешиде КъМР-ни уруу эм социал къоруула министрлери Асанланы Алим бергенди. Пресс-конференцияга аны орунбасары Елена Романова эмда министерствону бөлүмюню башчысы Галина Маргушева да къатышандыла.

Тюбешин ача, Алим Орусбиевич 3 жылдан 7 жылга дери сабийлеге къырал болушлукъ жангы льота болганын, ол былай 1 январьда тохташдырылганын эсертгенди. Республиканы инсанларын дан тэлеули болжаллары созулганын юслеринден соруула кеп болганларын чертенди ол.

Министр билдиргенича, къырал болушлукъга 3 жылдан 7 жылга дери сабийле тийишлиди. Алай аны алыр ючюн бир ненча излем толтурулурга керекди. Биринчиден, тэлеуле республиканы инсанларына бериледи. Экинчиден, ахча юйорню файдасы (хар адамга тергенде) жашау этерге жетерик ахчаны эм аз элчминден кеп эсе (юйорде хар адамга юлешгенде), тэлеуле этилмейди. Андан сора да, заявленияда тол шартла билдирилмеген эселе, ол артха къайтарылады. Сабийге осуилукъ этилген кезиуде да тэлеули бу пособие.

Заявленияны тинтиуге 20 ишти кюн бериледи. Бу заманы ичинде министерствону специалистлери тийишли документлени хазырларга керекдиле. «Бу къырал себеллики юсюнден белгили болганлай, ата-анала заяваланы жарашдырып, «Госуслуги» порталда басмала башлагандыла. Бир жолга бу амал бла асыры кеп адам хайырангандан, портал ишлемей тохтаганды. Алай бла бирле заяваланы къайтарып, бир ненча кере толтургандыла, бир сабийге документлени атасы, анасы, аммасы да берген кезиуде да бардыла. Алай бла онлайн очередь къуралганды», - деп чертгенди Алим Орусбиевич.

Министерствону тергеулерине кере, пособияга 30 мингге жууук юйор тийишлиди. Алай ведомствога 40 мингден аслам заявление берилгенди. Энди уа аны тинтирге, битеу документлени жыйышдырырга (бир балага уа

жыйышдырадыла. Ол а ата-аналага женгиллик этгенди», - деп чертгенди министр.

Тэлеули алырга заявка къачан берилгенине да къарамай, ахча жылны аллындан бери бөлүнорюкю. Заявленияны уа былай 31 декабрьге дери берирге онг барды. Бу кезиуде да ахча сау жылга берилликиди.

Къырал болушлукъ не сылтау бла тэлеули къалырга боллукъду? Асанланы Алим аны алыр ача, биринчиден, сабий республиканы инсаны болурга керекди. Экинчиден, а юйорню къолайлыгына къаралады. Бир айга файда жашау этерге жетерик ахчаны бек аз элчминден кеп эсе (юйорде хар адамга юлешгенде), тэлеуле этилмейди. Андан сора да, заявленияда тол шартла билдирилмеген эселе, ол артха къайтарылады. Сабийге осуилукъ этилген кезиуде да тэлеули бу пособие.

Заявленияны тинтиуге 20 ишти кюн бериледи. Бу заманы ичинде министерствону специалистлери тийишли документлени хазырларга керекдиле. «Бу къырал себеллики юсюнден белгили болганлай, ата-анала заяваланы жарашдырып, «Госуслуги» порталда басмала башлагандыла. Бир жолга бу амал бла асыры кеп адам хайырангандан, портал ишлемей тохтаганды. Алай бла бирле заяваланы къайтарып, бир ненча кере толтургандыла, бир сабийге документлени атасы, анасы, аммасы да берген кезиуде да бардыла. Алай бла онлайн очередь къуралганды», - деп чертгенди Алим Орусбиевич.

Министерствону тергеулерине кере, пособияга 30 мингге жууук юйор тийишлиди. Алай ведомствога 40 мингден аслам заявление берилгенди. Энди уа аны тинтирге, битеу документлени жыйышдырырга (бир балага уа

торлю-торлю ведомстводан 20-дан артык документ алынады), къайтарылып берилген заявка нект тамамланмаг-анларын анылатырга тюшерикди. «Заявленияны электрон халда берген эсегиз, аны къайтарып МФЦ-да, собесе жазмагызыны тилейбиз. Портал тилегиз ведомствога жеттени билдирген эсе, ол бизге келгенди, жууаплы ведомствода бла байланып, биз алыны тинтип башлаганбыз. Жууап жокъду деп, заявленияны жангыдан толтурсагыз, специалистлерибизни эмда кесигизни заманыгызны къоратыркысыз», - деп къошханды ол.

Тэлеули юсюнден белгили этилген кезиуде уа министерствону «Кызыуызы» телефонунда 125 минг кере селешгенди, ведомствого жеттени билдирген эсе, ол бизге келгенди, жууаплы ведомствода бла байланып, биз алыны тинтип башлаганбыз. Жууап жокъду деп, заявленияны жангыдан толтурсагыз, специалистлерибизни эмда кесигизни заманыгызны къоратыркысыз», - деп къошханды ол.

Тэлеули юсюнден белгили этилген кезиуде уа министерствону «Кызыуызы» телефонунда 125 минг кере селешгенди, ведомствого жеттени билдирген эсе, ол бизге келгенди, жууаплы ведомствода бла байланып, биз алыны тинтип башлаганбыз. Жууап жокъду деп, заявленияны жангыдан толтурсагыз, специалистлерибизни эмда кесигизни заманыгызны къоратыркысыз», - деп къошханды ол.

Бююнлюкди 3 жылдан 7 жылга дери сабийлери болган юйорлеге 350 миллион сом юлешингенди. Болушлукъ 7 минг юйорге берилгенди. Бу ахча федерал бюджетден бөлүнеди, аны тэлеула бла байламлы тыйгычла, кемчиликке жокъдула. «Бирледен танышым заявле-

нения менден къайда кер бербенди, алай ол ахчаны алганды, мен а угъай, деген тарыгыуланы эшитирге тюшеди. Ахча алфавитте, районлага, заявления къачан берилгенине, башха шартлага кер тэлеули. Ол жаланда документлени хазырлыкларына кере бериледи», - деп къошханды министр.

Сез тууган кезиуден 16 жылга дери сабийлеге тэлеуленген 10-шар минг сомну юсюнден да барганды. Журналистле аны алганды бир торлю тыйгыч болмагына эс бургандыла. Асанланы Алим аны алыр ача, биринчиден, тэлеуле республиканы инсанларына бериледи. Экинчиден, ахча юйорню файдасы (хар адамга тергенде) жашау этерге жетерик ахчаны эм аз элчминден кеп эсе (юйорде хар адамга юлешгенде), тэлеуле этилмейди. Андан сора да, заявленияда тол шартла билдирилмеген эселе, ол артха къайтарылады. Сабийге осуилукъ этилген кезиуде да тэлеули бу пособие.

Заявленияны тинтиуге 20 ишти кюн бериледи. Бу заманы ичинде министерствону специалистлери тийишли документлени хазырларга керекдиле. «Бу къырал себеллики юсюнден белгили болганлай, ата-анала заяваланы жарашдырып, «Госуслуги» порталда басмала башлагандыла. Бир жолга бу амал бла асыры кеп адам хайырангандан, портал ишлемей тохтаганды. Алай бла бирле заяваланы къайтарып, бир ненча кере толтургандыла, бир сабийге документлени атасы, анасы, аммасы да берген кезиуде да бардыла. Алай бла онлайн очередь къуралганды», - деп чертгенди Алим Орусбиевич.

Министерствону тергеулерине кере, пособияга 30 мингге жууук юйор тийишлиди. Алай ведомствога 40 мингден аслам заявление берилгенди. Энди уа аны тинтирге, битеу документлени жыйышдырырга (бир балага уа

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ЁСУУ

Стратегиялы айныуну программасына къошулур ючюн

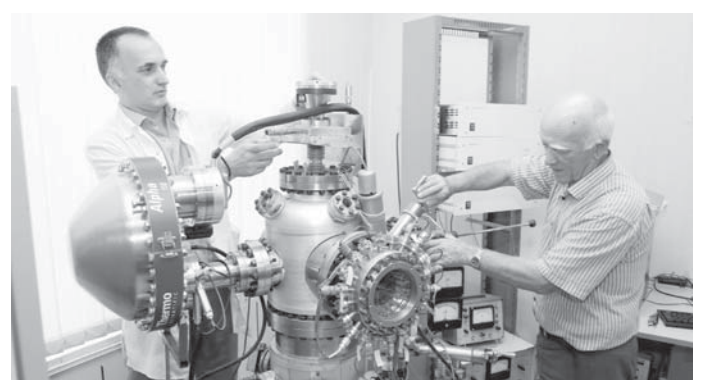
Х.М. Бербеков атлы Къабарты-Малкъар къырал университетде вузну стратегиялы айныуну жангы программасын жарашдырырга жораланган онлайн-сессия бардырылганды. Айныу РФ-ни Илму эм бийик билим беруи министерствосу къураган Академиялы алчылыккыны стратегиялы программасыны целевой керюмдочерине тийишли болурга керекди.

Университетни илму-тинтиу иш жаны бла проректору Светлана Хаширова айныуну жангы стратегиясын тинтиула бла байламлы эксперт къауумланы таматары бла бардырган жыйылыуда программаны хар бөлүмюню эсеплерине, аны мурдорун къуарык баш документлеге, материалланы ачыкылау халга эм башха соруулага къарагандыла.

Биргесине ишленгенди алларында селеше, Светлана Хаширова жангы программа бу жаны бла къадарны жууук он жылга белгилерин чертгенди. Алай бла, анга къошулурга сейир уллу болгандан сора да, анда тохташырга, эсе барырга итинирге кереклисин белгилегенди.

«Академиялы алчылыккыны стратегиясына къошулурча КъМКЪУ-ну керюмдочерине бийикди, ахыр юч жылга аны битеу да бирге окуучуларыны саны 36 процентге кербейгенди, бусатта мында 16,5 минг чаклы бир студент юйрениди, аладан 13,5 процент чаклы бири очно халлы, вузну битеу орталкы фэйдалыклары 1,9 миллиард сомга жетеди. НИОКР-дан юлошу 9,7 процент болады.

КъМКЪУ бу программага базалы

ызда ышангылы къошулурга боллукъду, анга кере вуз юч излемге келиширге керекди: очник-студентлери төрт мингден аз болмазга, битеулю бюджетти миллиард сомдан кем болмазга, вузну илму-тинтиу ишден тышген фэйдалылыгы беш процентден аз болмазга», - деп белгилегенди университетни проректору.

Ол чертгенге кер, стратегиялы айныуну программасыны качествену белгилерикди вузну даражасына опорный деп айтылууга эм андан ары айныула грантлары берилулерине. Аны бла бирге программаула уллу эс буруп, керти керюмдочерине, боллукъ эсеплери, алага жетиуно жоллары бла документлени жарашдырырга тийишди.

Кенгеше дагыда университет

опоралы вузча ишлеп, аны айныу программасы жашауда тынгылы бардырылурча, регионун жанындан себелли болурга тийишлигин да белгилегенди. Аны ючюн жангы программаны мурдорун салыныркы баш документледен бири Къабарты-Малкъар Республиканы 2040 жылга дери социал-экономика айныуну стратегиясы боллукъду.

КъМКЪУ-ну айныуну стратегиясын жарашдырыу жаны бла иши къауумланы сессияларыны эсеплерине кер, университетни ёсуоун хазырула планын созгенди. Эсигизге сала айтсак, россей вузланы академиялы алчылыккыны стратегиялы программасына къошулурча сайлау ишле кюз артында башланыркыдыла.

ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат.

Саугъалау

Ата журтну аллында кыйынына - бийик багъа

Ишчи борчун толтурган кезиуде кёргюзтген батырлыгы ючюн СОБР «Эльбрус» отрядны келечиси полицияны тамата лейтенанты Нурмухамед Б. «Ата журтну аллында кыйынына ючюн» орденини 2-чи даражалы майдалы бла саугъаланганды. Аны жигите Росгвардияны КъМР-де Управлениясыны башчысы Сергей Васильев бергенди.

- Ахшы къуллукъ этгенинг ючюн сау бол. Ата журтубузну аллында борчунгу мындан ары да бет жарыкълы толтурурса деп ышанама, - дегенди ол эмда офицерге саулукъ, жетишимле, мамырлыкъ те-жегенди.

**Росгвардияны КъМР-де
Управлениясыны
пресс-службасы.**

Сабанчылыкъ

Арпадан бла будайдан - бай тирлик

Къабарты-Малкъарны сабанларында арпаны бла будайны оруп башлагъандыла, деп билдириледи КъМР-ни Эл мюлк министерствосуну пресс-службасындан.

Быйыл республиканы сабанчылары къудору бла

муратлыдыла.

- Пандемиягъа да къармай, къышлыкъланы оруу кезиуонде башланганды эм бир тюрлю чырмаусуз, былтырдан эсе жетишимли барады. Техника, ишчиле да алгъадан хазыр болгъандыла.

мирзеу битимлени 220 минг гектарда, ол санда къышлыкъ будайны 48 минг гектарда ёсдюргенди.

Бююнлюкде сагъынылган жерлени 10 минг гектарыны тирлиги жыйылганды. Ол былтырдан 10 процентге кёпдю. Орта эсеп бла алып айтханда, бир гектардан 27 центнер алынады, ол былтыргы кёрюмдюге келишеди.

Аслам тирлик бусагъатда Терк районда жыйылады. Мында кёбюсюнде бир гектардан 40 центнер чыгъады. Алай бла Ново-Хамидиеде Асланбек Гершишев башчылыкъ этген мюлкде бир гектардан 70 центнер алып

Саулай айтханда, сабанлагъа 500-ден аслам мирзеу орган комбайн чыгъарыкъды, - деп билдиреди республиканы эл мюлк министри Хасан Сижажев.

Чууакъ конлени хайырланып, арендаторла тирликни жыйаргъа бир бирлерине да иги болушадыла. Ол санда энчи техника эм оборудование бла да жалчытадыла. Андан сора да, бизни комбайнларыбыз къоншу регионлада - Ставрополь крайда, Шимал Осетияда, Чеченде, Ингушетияда эм Къалмукъда да - ишлейдиле.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Соруулагъа - толу жууапла

Бу айны сегизинчисинде Федерал налог службаны Къабарты-Малкъарда Управлениясыны башчысы **Аслан Губачиков** приём бардыргъанды, деп билдиргенди ведомствону пресс-службасындан.

Тубешиуде сёз ишлери коронавирусдан аслам хата кёрген бёлюмле бла байламлы гитче эмда орта предпринимательствогъа себеплик этиуню юсюнден баргъанды. Ары келгенлени арасында кёпле субсидиялагъа къаллай бизнес бла кюрешгенле тийишли болганларын, ахчаны неге къоратыргъа эркинлик берилгенин сора эдиле. Быйыл экинчи квартал ючюн страховой телеуледен кимле

эркин болганларын билдирге суйгенле да чыкъгъандыла. Управленияны башчысы келгенлени барына да толу жууапла бергенди, иш къалай болурун жик-жиги бал ангылатханды.

Налог службада граждан-

лагъа деп энчи приём жылгъа эки кере бардырылады. Алай соруулары болганла ФНС-ни Интернет-сайтына да жазаргъа боллукъдула. Аны адреси ма буду: www.nalog.ru.

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Финансла

Мал ашны, урлукъну, техниканы да - кредитге

Россельхозбанкны Къабарты-Малкъарда бёлюмю республикада сабан ишлени финансла бла жалчытугъа не заманда да уллу магъана береди, деп белгилегенди банкны пресс-службасындан.

Бу ишни чеклеринде быйылны биринчи жарымында аграрчыла банкдан 262 миллион сом алгъандыла кредитле бла. Озгъан жылны бу кезиуоу бла тенглешдиргенде, ёсюм, кёп къалмай, юч процентге жетгенди.

Шёндюледе банк да энта да онеки заявкагъа (380 миллион сом) къарай турады. Иш тап барса, быйыл сагъынылган ишлеге берилген кредитлени ёлчеми жарым миллиард сомдан артыкъ боллукъду.

АПК-гъа женгил халда (5 процентге) берилген кредитлени ёлчеми 269 миллион сомгъа жетгенди. Андан 39 миллиону - инвестициялы кредитледиле. Саулай айтханда уа, былтыр республикада сабан ишлени тамаулау гъа къоратылган ахчаны 40 процентин Россельхозбанк бергенди. Аны кредит программалары аграрчылары излемлерине кёре жарашдырыладыла. Ахча, сёз ючюн, мал аш, семиртгичле, урлукъ, ветеринар препаратла, битимлени къоруулагъан затла сатып алыргъа берилдирге боллукъду. Ёлчеми 50 миллион сомдан артыкъ болмагъан кредитле женгил халда берилдиде. Жаланда налог органдан справка алып, заявка бересе, андан сора беш миллион сом алыргъа боллукъду.

«Аграрчылагъа финансла жаны бла себеплик этиу - алагъа ишни тынгылы бардырыгъа, тирликни асламыракъ эмда заманында жыйаргъа онг береди. Клиентлерибиз ахчаны техниканы эмда оборудованианы ишге хазырларгъа, алагъа керекле сатып алыргъа да алыучудула», - дегенди банкны бёлюмюно башчысы Алим Сокуров.

Акция

Тукъум терегин ким да билирча

Битеуроссей халкъ фронтну Къабарты-Малкъарда келечилери Юйорню, суймекликни эмда кертичликни кюню бла Нальчикде жашаган кёп сабийли он юйорню алгъышлагъандыла эмда **#МыВместе** деген акцияны чеклеринде генеалогия «терекни» къурау жаны бла мастер-класс бардыргъандыла, деп айтылады организацияны жер-жерли бёлюмюно билдириунде.

Байрам кюн ОНФ-ни келечилери сагъынылган юйорлеге аш-азыкъ хуржунла бла бирге тукъум тарыхларын суратларча энчи буклетле да бергенди. Аны хайры бла аланы сабийлери, туудукълары да тукъумлары къайдан жаратылганын шарт кёрлюкдюле. «Мени юйорюмо белгиси» деген жумушка бирсилени арасында бютюн тири Керефовланы бла

Раджаповланы юйорлери къатышхандыла.

- ОНФ-ни акциясына уллуладан, гитчеледен да бек иги сейир болгъанын сезгенбиз. Сёзсюз, ол къуандырады. Бир-бир юйорле алайда окъуна генеалогия «тереклери» жарашдырып башлагъанлары уа бютюнда хычыуун кёрюнгенди. Ол юйорню тарыхына бек уллу магъана берилгенини белгисиди, - дегенди акцияны къурагъан активистледен бири **Ярослав Галинский**. - Шёндюго дуняда юйор дегенини магъанасы азая барады, бирде уа терсине бурулады. Бизни борчубуз юйорню даражасын сакълауду эмда кётюрууду. Бу акция да ахшы тереге айланар, аны къурагъанланы, анга къатышханланы да къууандыра туруу деп ышанабыз.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Игилендириу

Юч элге да - чыракъ жарыкълыкъ

«Кавказ» жол управленианы заказы бла Къабарты-Малкъарны юч элинде да А-158 трассада - битеу да 13,5 километрде - чыракъ чыпынла салынырыкъдыла. Алайды да, Прохладна районну Алтуд элинде жолну 4 километрден аслам кесегине, Бахсан районну Исламей посёлкасында - 6,7 километрине, Эльбрус районну Быллым элинде да 2,8 километрине ток ызла тартилькыдыла.

Юч участкада да бийикли-

клери 10-шар метр болган 414 темир чыпын орнатыллыкъды. Алагъа энергияны аяган 430 чыракъ салынырыкъды. Жаяу жолчукъла машинала жорюген участкадан эсе иги жарытыллыкъдыла, алада салынган чыракъланы кючлери да 1,5 кереге уллу боллукъдула.

Битеу ишлени быйыл декабрьге бошаргъа белгилениди. А-158 Прохладный-Бахсан-Эльбрус федерал жолну тирелериндеги 16 эл да жарытыллыкъды.

Курорт
Бийиктеде учуу, атла бла жортуу, жолоучулукла да

Къабарты-Малкъарда коронавирус жайылганы бла байламлы мартны ахырындан бери битеу турист объекттери жабылган эдиле. Республиканы Башчысыны энчи Указы бла 10 июльдан ала талай ачылады, ол санда экстремал солуну "Флайчегем" курорту да ишин башлайды. Быллай тюрлю солуну сойгонго Чегем тарында атла бла

жортууча жангы жолла, жолоучулук маршрутла, скалодром да ачылыкъдыла.
"Чегем-Тур" ООО-ну директору, КъМР-ни Женгил авиация спортну федерациясыны президенти Мушканы Мамрат ТАСС-ны корреспондентине билдиргенге кере, жангы жукъган ауруудан сакъланыну мадарлары жылчытылынырыкъдыла. Курортта

бир жолгъа кеп адам жыйылырча жабыкъ мекялла жокъдула, келген кемпингни тийресинде кеслерине чатырларында турлукъдула, бир бирден узакъда турууну мардалары да сакъланырыкъдыла.

Эсертиу: былтыр жай кезиуде "Флайчегемде" эки мингге жууукъ турист болганды, 1,7 минг адам юйрениуеден этюп, таула башында уччандыла. Ай сайын курортну 1,5 минг адамны излемлерин жалчытыргъа онгу барды.

БОЛУМ

Энтта бир альпинистни къутхаргъандыла

Элбрису излеу-къутхарыучу отряды алгъаракълада таулада ачыгъан альпинистни Азау талагъа тюзюрюп, медиклени къолларына бергендиле, деп билдиргендиле МЧС-ни КъМР-де Баш управлениасыны пресс-службасындан.
Белгили болганы -

ча, Москвадан келген 46-жыллыкъ альпинист, 9 июльда къауум къаячы бла бирге Адыр-Суу тарда тау тѳппеге ѳрлей туруп, башындан тюшген ташладан бири аны башына тийип, жаралы болганды. Саусузу алгъа Элбрису район ара больницасына жетдиргендиле, андан а

Республикалы клиника больницагъа элтгендиле. Врачла айтханнга

кере, аны халы къыйынды, алай жашауна кърккъуу жокъду.

Ангылатуу

Газны эсеплерин арт болжалгъа салмазгъа

КъМР-ни Тарифле эмда жашу журтлагъа надзор этиу жаны бла къырал комитетине юйде сѳтчикъ бар эсе, газ ючюн къалай тѳлерге керекди, деген соруу бла кѳпле сѳлешедиле. Ведомствода ангылатханларына кере, РФ-ни Правительствовусуну 2008 жылда 21 июльда чыгарылган 549-чу номерли бегимине тийишлиликде, абонент озгъан айда неллай бир газ кюйдюргенин (сѳтчикге къарап) газ бла жалчытуучу компаниягъа билдирмесе, аны ѳлчеме ол ары дери бир жылны ичинде хайырланган кѳк отлукъну бир айны орта ѳлчемине кере тергелликди. Сѳтчикъ орнатылганлы жылдан аз озгъан эсе уа - ол кезиуну алып алай.
Юч айны ичинде эсепле энтта да жиберилмей турсала уа, неллай бир газ къоратылганы нормативге кере тергелип башланырыкъды. Тергеуле жангыдан сѳтчикде кѳргюзюлгенге кере этилир ючюн газны хайырланган адам, компаниягъа барып, заявлени берирге керекди. Ызы бла аны юйюне контролѳр келип, сѳтчикде жазылганы эсепге тюшюрлюкдю.
Законда айтылганыча, хайырлануучуну бла газ бла жалчытылуучуну арасында келишимде башха тюрлю жазылып туюл эсе, абонент ай сайын приборда кѳргюзюлгенни компаниягъа билдирип турурга керекди. Аны **mrkgkb.ru** сайтха кирип неда **8-800-100-09-04** телефон номер бла сѳлешип тамамларгъа боллукъду.
УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

АХЧА

Алгыннгы кыралны республикаларыны бюгюннгю пенсиячылары

Былтырны эсеплерине кере Россейде жыл сан жетгени бла берилген пенсия орталыкъ ѳлчемде 15,5 минг сомгъа жетгенди, сакъатыкъ эм жалчытхан адамны ѳлоую бла байламлы уа 14,16 минг болгъанды. Ол кѳмпюдо огъесе азмды? Ким бла эм не бла тенглешдиргенге кере. СССР-ни заманларында бир юйюрча жашаган республикала бла тенглешдириуну тюзюреке санаргъа боллукъду.
Алайды да, бюгюнлюкде сомлагъа ѳдюрсе эм уллу пенсия Эстониядады - 35 минг сомгъа дери, бек гиче уа Таджикистанда - 2 мингден кѳбюрек. Алай нек болгъанын билген а къыйын туюлюдо.
«Битеу постсовет кенгликде пенсиячылары фйддалары ишлеп турганлары айлыкъларына кере болады, - деп ангылатады РАНХИГС-ни шимал-запад управление институтуну доценти **Артѳм ГОЛУБЕВ**. - СССР чачылгъандан сора Евросоюзгъа кирген Балтияда айлыкъла бек бийикдиле. Граждан урушдан ѳтген эм экономикаларыны айнуууну шарт ызын жарашдырмагъан Таджикистан а ахыр 30 жылны тас этгенди. Бу къыралда хар ючюнчо ишчи жашыртын урунады эм пенсия фондха тѳлеулѳ ѳдюрмейди».
Къалай-алай болса да, бир постсовет къыралда да пенсиячыла, къоранчларын къысхартсала октуна, ишлеген заманларында чачаамайдыла. Урунууну халкъла аралы организациасыны (МОТ) конвенциясына кере (аны кѳп болмай РФ-де тийишли кѳргендиле) орталыкъ пенсияны орталыкъ иш хакъ бла байламлыкълары эм азындан 40 процент болургъа керекди.
2019 жылда жалаңда **Къазахстанны** (47 процент) эм **Азербайджанны** (41 процент) ол ѳлчемни бийигирек этерге къолларындан

2011 жылда - **Эрмен бла Таджикистан**, 2010 жылда - **Азербайджан**, 2011 жылда - **Украина**. 2017-2018 жыллада бу онгуу **Белоруссия**, **Эстония** бла **Россей хайырларыгъа дегендиле**.
«Совет заманладача пенсиягъа чыгыу жыл сан жаланда Узбекистанда сакъланады. Алай анда да 2022 жылдан аны кѳтюрюрге тюшеригине юсюнден айтханлай турадыла. Узбек Минфин 63-58 жыл санны белгилейди. Алай ол жаны бла закон алыкъа къабыл кѳрюлмагенди, - деп хатарлайды **Пенсия эм социал фондланы халкъла аралы ассоциациясны таматасыны орунбасары Андрей МОРДВИНЦЕВ**. - Бирси алгыннгы совет республикала пенсия реформалары 2028 жылдан кеч къалмагъанлай тындырыр муратлыдыла. Аладан сегизиси эр кишилеге бла тишируулагъа бир жыл санны тохташдыргъандыла».
«Аны бла бирге къартлыкъ страховоу пенсиягъа эркинлик берген пенсия стажны эм аз жыл сан ѳлчеме да кѳтюрюледи, - деп къошады **Голубев**. - **Россейде ол бусагъатда 11 жылгъа тенгди, энди 15 жыл боллукъду. Совет терлеге эм социал тюзюрге кертчилей къалган Белоруссия да страховоу стажны 20 жылгъа дери кѳтюрюрге ону этгенди**».
Страховоу пенсия алырча эм аз Гюржюде бла Туркменияда ишлерге керекди - 5 жыл. Ол жаны бла заман болжал а Украинада асламды - 35 жыл.
Алексей МАКУРИН, «Аргументы и факты» газет.

Рейд

Хар ыйыкъ сайын - тинтиуле

Машиналарыны миялаларын къаралдым этгенле, мотоциклерин къычыртып, кече ѳрге-энишке учуп айланганла адамланы тынчыкъларын бузганлары бла бирге жолда жоруюно да кърккъуулу этедиле.
УГИБДД-ны эмда Нальчикде жолда жоруюно инспекторлары республиканы ара шахарыны орамларында быллай бузукълукъланы кѳп кере ачыклайдыла.
Бу кюнледе уа право низамны сакълануула «Тонировка» деген энчи рейд бардыргъандыла. Автоинспекторла, полицияны участка уполномоченныйлери эмда акылбалыкъ болмагъанлары ишлерини жаны бла инспекторла ингирде 19 сагъатдан 23 сагъатха дери кезиуде жолда жоруюно жорукъларына 30-дан аслам бузукълукъ этилгенин тохташдыргъандыла. Аладан асламы машиналары миялалары ГОСТ-да тохташдырылган излемледен къарангы болганлары, тазирлени тѳлемегенлери ючюн приставка транспортну жорюютюрге эркинликге чек салганларына да къарамай, жолгъа чыкъланлары, светофорну белгилерине бойсумнагъанлары, кърккъуусулукъ бел бауну такымагъанлары бла байламдыла.
Быллай рейдени уа инспекторла хар ыйыкъдан да бардырыргъа муратлыдыла. Хар кече жолда кърккъуусулукъну жалчытыргъа жол-патруль службаны къошакъ экипажлары эмда КъМР-де МВД-ны УГИБДД-сыны энчи взводу инспекторлары чыкъланларын энчи белгилерчады.
ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Сурат этюд

КЪАЙГЫРЫЛУКЪ.

Хажосну чурукълары

ЧАМ ХАПАР

Хажос ариу санлы, чырайлы кишиди. Аны мыйыкъларыны, чачыны ариулукулларына къарап турурса, тейри. Жолда жюригенине, адам бла, башын энишге ийилтип, саламлашканына, ёз тилибизде шатык, ариу сёлешгенине да сукъланмай къаллык туйюлсе, оллахий. Тизгинин жыйыу жаны бла да бизни элде мен таныгъан акъсакълалда аны аллына ётерик кеп адам табылмас. Ол намыхса-сыйгъа да бек сакъды. Хажосну уллугъа-гитчеге да сёзю жау жакъгъанча жарашканы уа! Дуня багъасы окъуна барды.

Ол мындан алда Нальчикде универмагдан кесине къыш чурукъла сатып алганды. Ингирикде тауда юйюне къайтып, эшикден кире келгенлей:

- Мухаммат къызы, мачы, бу къагъыт чулгъамны ары бир ал, - деп сёлешгенди.

- Э, киши, ненгди бу? Манга шардан саугъачыкъмы келтиргенсе? - деп, Жулдузхан чулгъамны ача башлады.

- Хоу бир да, кесиме чурукъ кибикле алгъанма. Тейри, иги сатыу этгенме. Тюз жолда тапхан сунуп турама.

- Охо, охо, не махтаныгъа къалдынг, къаллай са-тыу этгенинг бусагъат кёрейик, - деп, Жулдузхан, чулгъамдан чурукъланы бирем-бирем алып, ичлерине, тышларына, тигилгенине, сахтиянына тынгылы

къарап чыкъды. Чурум табалмагъандан сора:

- Кийчи, жарай эселе, бир иги алгъыш этейим, - деп, чурукъланы Хажосха узатды.

Акъсакъл алгъа онг чуругъун кийди. Ол а - бир уллу зат.

- Сол аягъымы чуругъун берчи бери, - деди Хажос, ачыу бурнуна ётпю.

- Сен харип, къынгыр аякъларынга жарагъан чурукъла къайда табарыкъ эдинг? - деп, Жулдузхан эрини жанына тиерге аздан къалды.

Къарт, чурукъланы да бир жанына салып, сагъышлы олтуруп тургъанлай, аны къатына туудукъчугъу келди да:

- Аппа, санга не болгъанды? Мухадча кёрюнесе, - деп сорду.

- Жукъ да угъай, жашым, - дегенни айтды ол.

- Сора нек олтураса да былай?

- Бек суйген балачыгъым, кёремисе бу чурукъ-ланы?

- Хау, кёреме. Бек ариуадыла.

- Айхай, - уллуракъла болгъандыла да, аякъларыма жарамай къалгъандыла. Ма олду мени мухад олтуртхан.

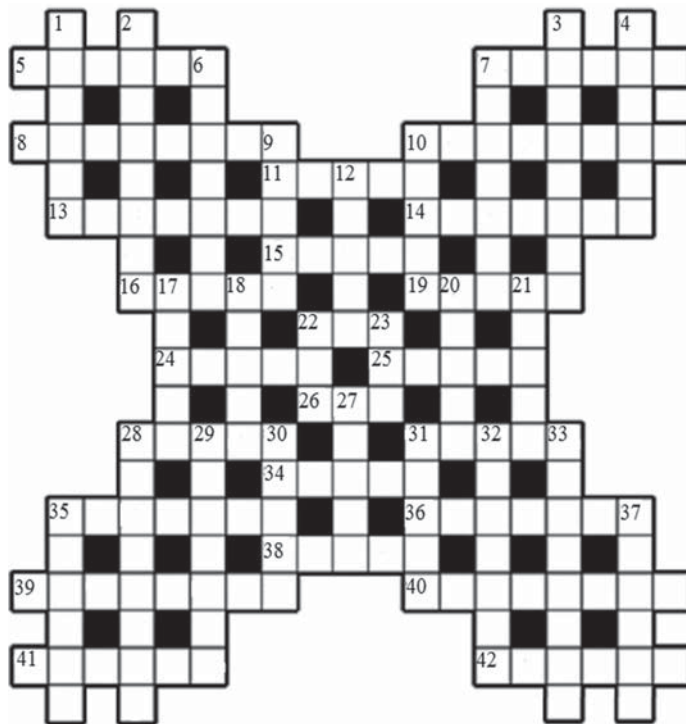
- Аппа, чурукъла уллудула деп бош жарсыйса. Се-ни аякъларынг ёсе-ёсе турадыла. Кёрюрсе, бир-эки жылдан жарамай къаллыкъдыла, - деп, туудукъчугъу Хажосну жапсарыгъа кюрешди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутатлары бла аны аппаратында ишлегенле КъМР-ни Парламентини ишни кырау эмда финансла бла жалчытыу жаны бла управлениысыны баш специалисти **УЛБАШЛАНЫ Аминатха** атасы **ЧОФАНЛАНЫ Жюносно** жашы **Аубекири** ёлгенине бушуу этгенлерин билдирип, къайгъы сёз береди.

Сёзбер

ЭНИНЕ: 5. Эрттегили сюзюч. 7. Чырмау. 8. Аллахха беш кере тилек этген жер. 10. Къоруулау. 11. Кавказ миллет. 13. Жюрюу. 14. Тюлюк аллайды. 15. Ачыракъ къызыл эрик. 16. Юч-тёртжыллыкъ кый. 19. Къарачайда эл. 22. Кертичиликге сёз. 24. Административ

ЁРЕСИНЕ: 1. Женгиз кийим. 2. Бир жанына кетиу. 3. Жылтырауукъ ауузу. 4. Ырахын кый. 6. Сууну кесине тартхан жери. 7. Кычырым. 9. Дауур. 10. Кесингден кючлюге төлеу. 12. Таулуну суусабы. 17. Музыка керек. 18. Къайтып-къайтып. 20. Какны бишлагъы болгъан

марда. 25. Тигиучюню кереги. 26. Къаты, жигит. 28. Тирменнге урулгъан нартох. 31. Кёкге чыкъгъан зат. 34. Эрттегили тюрк халкъ. 35. Бир тюрлю бир оруннга кирген ёлчм. 36. Ораза бошалгъандагъы намазчы. 38. Грецияны адамы. 39. Хар муслийман да алай болурга керекди. 40. Аякъ кийимге жетерик тери. 41. Къоншуланы араларында чыбыкъ буруула. 42. Ийнаныуланы тюрлюсю.

тюрлюсю. 21. Кыш аякъ кийим. 22. Юйно жылыуу андады. 23. Сабий-леге ойнадыла аны бла. 27. Тейри деген сёзю орунуна таулула аны да айтадыла. 28. Назму китап. 29. Аланы «къара сёзюле» жазадыла. 30. Затны тауусулгъан жери. 31. Жангы айранны аны бла сыйдамлайдыла. 32. Файда келтирген. 33. Эртте ата-бабаларыбыз къышха хазырлагъан ашла. 35. Акъсуу. 37. Бир айда ала төрт боладыла.

ГАЗЕТНИ 79-ЧУ НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАННАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАДЛАРЫ:

ЭНИНЕ: 5. Толан. 7. Чана. 8. Нота. 10. Литва. 12. Жаралы. 13. Каучук. 14. Къаура. 17. Кытчас. 21. Алмалы. 24. Акътамыр. 25. Атарал. 26. Африка. 27. Тамызыкъ. 28. Уммола. 31. Ишаныу. 34. Окъуна. 37. Ачабай. 38. Учхара. 39. Локъра. 40. Атла. 41. Реал. 42. Шыякъ.

ЁРЕСИНЕ: 1. Аталыкъ. 2. Алатау. 3. Ыннака. 4. Габара. 6. Атауул. 9. Сант. 11. Чура. 15. Акътамакъ. 16. Рамазан. 18. Ыстым. 19. Чырко. 20. Салта. 21. Аракъы. 22. Мырза. 23. Лаклы. 29. Мача. 30. Лыбыта. 32. Шахмат. 33. Нарт. 34. Ойлаша. 35. Уркъуят. 36. Ауарыкъ.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительство

Баш редактору орунбасары ТЕКУЛАНЫ Хауа

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
АТТАЛАНЫ Жамал
(баш редактор)
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
ТРАМЛАНЫ Зукура,
МУСУКАЛАНЫ Сакينات,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиниклерин кыруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа "КъМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Издательство "Южный регион" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Эссенуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графике кёре 19.00 сагъатда кьол салынады. 20.00 сагъатда кьол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Кучукъланы Сафят - жууаплы секретарьны орунбасары; Бийчеккуланы Жаннет - 1,2,3,4-чю бетле), Геляланы Валя - (9,10,11,12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 1236 экз. Заказ № 1365
Багъасы 15 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленни атлы проспект, 5
электрон почтасы:
elbor_50@mail.ru